

Коваль Д.С., здобувач вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

В правовій системі світу існує міжнародне повітряне право яке є загальнолюдською цінністю в регулюванні відносин у сфері повітряного простору. Міжнародне повітряне право – це галузь міжнародного права, що представляє собою сукупність загальновизнаних і спеціальних принципів і норм, якими визначається правове становище повітряного простору і знаходження в ньому літальних апаратів, встановлюється режим використання цього простору для цілей цивільної авіації, регулюються відносини, що виникають між користувачами з приводу повітряних пересувань, пов'язаних з ними комерційних операцій і забезпечення безпеки польотів [1, с. 144].

Сьогодні в юридичній науці не існує якої-небудь загальновизнаної системи міжнародного права. Кожен автор приділяє їй найбільшу увагу і обґрунтовує свою власну точку зору. Однак це не дає підстав для висновку, наче воно не є організованою і впорядкованою системою за будь-яким з критеріїв, що можуть вважатися логічними, системно-узгоджених і взаємопов'язаних норм; в кращому випадку це — зібрання норм різного походження, більш-менш довільно систематизованих авторами.

Сучасне міжнародне право визначило основні цілі взаємодії держав, а тим самим — і міжнародно-правового регулювання. Як наслідок, воно стало більш точно визначати не тільки форми, але й зміст взаємодії держав та інших акторів міжнародних відносин між собою [2, с. 3].

Беручи участь у здійсненні міжнародних повітряних зв'язків, держави відкривають своє суверенне повітряний простір не стільки для міжнародних

польотів, скільки для міжнародних повітряних перевезень пасажирів і вантажу. Саме міжнародні перевезення роблять міжнародні польоти економічно вигідними і доцільними. При цьому держави не зацікавлені в епізодичних польотах; вони мають потребу у встановленні відносин у цій галузі з іншими країнами на тривалій і постійній основі. Юридичною формою оформлення таких відносин є угоди про міжнародних повітряних сполученнях. Завдяки цьому вони стають стабільними і міцними, забезпечують регулярність і ефективність польотів і перевезень. Саме тому найважливішою, якщо не головною, метою міжнародного повітряного права є створення правових рамок, що забезпечують взаємодію інститутів міжнародних польотів і міжнародних авіаперевезень [3, с. 36].

Міжнародне повітряне право слід розуміти як систему принципів і норм, що регулюють відносини між державами та міжнародними авіаційними організаціями з приводу використання повітряним транспортом повітряного простору над державною територією та поза її межами з метою здійснення регулярних і нерегулярних польотів і здійснення повітряних перевезень за встановленими між державами міжнародними повітряними сполученнями. Міжнародне повітряне право регулює переважно міжнародну діяльність національної цивільної авіації, що складається з міжнародних польотів, виконуваних в суверенному повітряному просторі іноземних держав і за межами державної території, а також міжнародних перевезень пасажирів і вантажу, що переміщуються на повітряному транспорті з однієї країни в іншу. Міжнародні польоти і міжнародні перевезення здійснюються одночасно, але регулюються окремо одне від одного [2, с. 517].

В процесі міждержавних відносин віками склалася система правил міжнародного спілкування (міжнародні соціальні норми або міжнародна нормативна система), щодо якої система міжнародного права виступає як підсистема. Як і національні чи конфесійні правові системи, система міжнародного права й міжнародна нормативна система є рівнями відкритої, динамічної, мультирівневої, концептуальні й деонтологічної системи, якою

виступає загальнолюдська культурна традиція (чи просто «культура» в найширшому сенсі цього терміну). Культура, включаючи систему цінностей; системи регулювання суспільних відносин; системи знань і мистецтво - є системотворчим початком для суспільств, які в кожний історичний період мають свої «найпріоритетніші» масштаби: від клану й племені до регіональних цивілізацій і усього Людства в сучасну епоху [4, с. 66].

Отже, міжнародне повітряне право в сучасних умовах постійно розвивається, розширюється сфера його регулювання, що зумовлює появу його нових інституцій . Міжнародні стандарти регулювання відносин у повітряному просторі визначаються нормами міжнародних договорів , резолюцій і директив міжнародних організацій міжнародними звичаями, рішеннями та рекомендаціями міжнародних установ, іншими вимогами міжнародного права і загальними принципами прав.

Література

1. Каламкарян Р.А. Міжнародне повітряне право: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2005. 550 с.
2. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 608 с.
3. Бордунов В.Д. Міжнародне повітряне право: підручник . К. : Авіабізнес, 2007. 464 с.
4. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Беглий, О. А. Радзівілл та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. К. : НАУ, 2012. Т. 1. 420 с.